

Neemias rekokue oĩa

Esdras rekokue oĩa

Kova'e kuaxia re ma oĩ Israel kuery Babilônia py escravo-rã ogueraa pyre oyvy re ju ojevy va'ekue rekokue. Mba'eta huvixave Babilônia re opena va'e ae omondouka. Po rami ipara oiny: "Peteĩ ma'etý re ma Pérsia pygua huvixa Ciro oĩ jave py Senhor ojapo oayvu Jeremias omombe'u va'ekue ojeupity aguã rami. Ha'e vy Ciro py'a re omoĩ openaa ha'e javi rupi omombe'u uka pova'e ayvu, ombopara uka guive. Ha'e vy aipoe'i uka: 'Pérsia pygua huvixa Ciro po rami ijayvu: Xevy pe Senhor Nhanderuete yva pygua omboaxa yvy ha'e javi re apena aguã. Xemoĩ avi peteĩ oo ixupe guarã ajapo uka aguã Judá yvy re Jerusalém tetã py. Ha'e nunga rupi ixupeguia pendekuai va'e ha'e javi reve Penderuete toiko, ha'e tapeo Judá regua Jerusalém py, Senhor Israel kuery ruete pegua oorã pejapo jevy aguã. Ha'e va'e ma Jerusalém pygua kuery ruete ae', he'i" (1.1-3).

Ha'e gui ma omombe'u ha'e kuery oguataague, Jerusalém tetã py ovaëague, templo omoatyrõ aguã omboypyague, hovaigua kuery omombytu'u ranheague, ojapopaague, ha'e gui oguerovy'aague, Nhanderuete gui meme ha'e nunga oiko rire.

Esdras ma sacerdote oiko raka'e. Ha'e ae Jerusalém py ou vy opena oikovy templo omoatyrõa rupi. Ijayvu avi heta va'e kuery gueko vaia gui ojepe'a aguã rami.

Jerusalém tetã re Neemias ojerureague

1 ¹Hacalias ra'y Neemias ayvu oĩa. Ha'e gui vinte ma'etýa re, jaxy aquisleu 'ea jave py, Susã py huvixa ro imbaraete va'e oĩ va'e py xee aiko jave

² ou xeryvy Hanani. Avakue Judá yvy gui ou va'ekue reve ovaẽ. Ha'e rã ha'e kuery pe aporandu judeu kuery oo jepe rã escravo-rã ndogueraai va'ekue re. Jerusalém tetã re voi aporandu.

³ Ha'e ramo ombovai:

— Escravo-rã ndogueraapaaai va'ekue ha'e py ae teri ikuai huvixa openaa yvy re. Ha'e va'e kuery ma ojexavai okuapy karuai gui, nda'ija'eai guive. Ha'e gui Jerusalém tetã kora ma oitypaa, hokẽ ikuai va'e voi oapypaa — he'i okuapy.

⁴Ha'e ramigua aendu vy ajae'o ainy. Mbovy ára re rei e'ŷ nda'evei ete aiko. Akaru e'ŷ re aiko reve ajerure ainy Nhanderuete yva pygua renonde py.

⁵Ha'e vy aipoa'e:

— Aŷ SENHOR, Oreruete yva pygua ndepo'akapa ha'e okyjevepy va'e! Ndereve guarã rejapo va'ekue ha'e ndeporayvua rupi reiko, nderayvu va'e kuery rejapo uka va'ekue rupi ikuai va'e ha'e javi pe.

⁶Tove ndeapyxa toendu, nderexa tojep'e'a guive, xee nerembiguai ajerurea re reikuua pota aguã. Aŷ nerondenre py aĩ. Ara py ha'e pyávy Israel kuery nerembiguai ikuai va'e re ajerure ainy. Amombe'u guive Israel kuery nderovai ojejavy okuapyague. Mba'eta xee ha'e xeru ro pygua kuery voi rojejavy va'ekue.

⁷Opa mba'e vai rojapo va'ekue nderovai, ndorojapoi guive rejapo uka va'ekue, ndeayvu reja va'ekue, neĩ reipota va'e nerembiguai Moisés rupi rejapo uka va'ekue.

⁸Nema'endu'a ke ayvu nerembiguai Moisés pe remombe'u va'ekue re. Ha'e vy aipo're va'ekue: "Xapy'a rei peẽ kuery naxenhe'ẽ rendui ramo romoaimb'a 'rã yyv regua kuery mbyte rupi.

⁹Ha'e rami teĩ xevy pe pejovy ju vy ajapo uka va'ekue rupi peiko vy pejapo ete ri ramo yva apy rupi ete penemomboa rire teĩ ha'e gui romboatypa ju 'rã heruvy henda xerery amoĩ aguã aiporavoague py", 're va'ekue.

¹⁰Mba'eta kova'e kuery ma nerembiguai ikuai, nembaraetepaa ha'e ndepo'akaa rupi ndejeupe guarã reraa jepe va'ekue.

¹¹Ha'e nunga rupi SENHOR, ndeapyxa tojapyxaka tema xee nerembiguai ajerurea re, ha'e nerembiguai kuery ov'y a reve nderery oendu vy nemboete va'e ojerure okuapya re. Ejapo aŷ'i ma voi xee nerembiguai ajapo taa py aiko porã aguã rami. Ava renonde py aa rã ejapo ajerurea oendu aguã rami — ha'e, mba'eta ha'e va'e jave ma huvixave karo reruaty aiko.^a

Jerusalém tetã katy Neemias omondoukaa ague

2 ¹Vinte ma'etŷ re ma huvixa Artaxerxes oĩ jave, jaxyta nisã 'ea py ma vinho oy'u va'erã oguerua rã ajopy vy ame'ẽ ixupe. Ha'e va'e e'ŷ mbove ma neĩ peteigueve ma voi henonde xeporiaua ndaexa ukai teri.

²Ha'e ramo huvixa aipoe'i xevy:

— Mba'e re tu nemba'eaxy vy e'ŷ nderova poriau rei ri? Ndepy'a py ae 'rã ndeporiau — he'i.

^a 1.11 "Ava" he'ia ma huvixave Artaxerxes pe ae (2.1). Ha'e va'e jave huvixa karo reruaty Neemias oiko va'e vy onhembopy'a henonde guetarã kuery re ojerure aguã re. Ha'e rami aguã re ojerure ma voi Nhanderuete pe, oo vy huvixa pe ojerure aguã irundy jaxy teri oata reve.

Ha'e rā xee aendu akyje etea reve
³ambovai:

— Xeruvixa, tereikove riae! Ha'e rami avi mba'exa tu xerova re avy'aa aexa uka 'rā tetā xeramoī kuery rupa oĩ ivaipa teria ja, hokē tata py oapypaa rire guive? — ha'e.

⁴Huvixa oporandu ju xevy:

— Mba'e nunga re tu rejerure ta xevy?

Ha'e rā Nhanderuete yva pygua pe ranhe ajerure.

⁵Ha'e rami vy ambovai huvixa:

— Xeruvixa, ndevy pe ha'eve ramo, ha'e nerенонde py xee nerembiguai xemboaxy ri ramo ajerure Judá yvy katy xemondouka aguã re, tetā xeramoī kuery rupa oĩ va'e amoatyrō ju aguã — ha'e.

⁶Ha'e gui huvixa, ijyvýry ta'yxy oĩ avi va'e reve aipoe'i xevy:

— Raka'e peve 'rā tu nereívei apy? Raka'e 'rā tu rejevy ju?

Ha'e rā amombe'u raka'e peve pa ha'e py aiko ha'e ajevy aguã.

⁷Ha'e gui aipoa'eve ju huvixa pe:

— Xeruvixa, rejou porā ri vy eme'ẽ ha'vy kuaxia para Eufrates yakā rovai rupi huvixa opena va'e kuery peguarā, ha'e kuery oyvy rupi xemboaxa rā Judá yvy re avaẽ aguã.

⁸Eme'ẽ avi kuaxia huvixa pegua ka'aguy re opena va'ety Asafe pegua, xevy yvyra ome'ẽ aguã templo kora rokē ytarā, tetā korarā, ha'e oo aĩ aguã ojapoa avi aguã — ha'e. Ha'e ramo huvixa ome'ẽmba xevy, xere Nhanderuete po ipo'akapa va'e oĩ ramo.

⁹Ha'e gui ma Eufrates yakā rovai huvixa kuery openaa py avaẽ vy ha'e kuery pe amboaxa kuaxia para huvixa ogueru ruka va'ekue. Xerupive huvixa ombou avi xondaro ruvixa ha'e kavaju árygua kuery.

¹⁰Ha'e nunga ma Horonaim pygua huvixa Sambalate ha'e hembiguai Amom guigua Tobias oikuua vy ndojou porāi. Ojou vai ete Israel kuery aipytyvõ aguã ajuague.

Heta va'e kuery tetā kora omoatyrō ju aguã re Neemias ijayvuague

¹¹Ha'e gui Jerusalém tetā py avaẽ vy mboapy ára re ranhe aiko rive.

¹²Ha'e gui peteĩ ptytū apu'ã avy. Xerupive mboovy'i ete avi avakue oje'o'i, mba'eta avave pe namombe'ui teri Jerusalém py ajapo aguã xepy'a re Xeruete omoī va'ekue. Mymba kuery voi ndaraai xereve, xerymba aĩa e'ỹ vy.

¹³Pyavyve aẽ avy Yvyugua Rokē gui, ha'e gui Teju Jagua Yvu oĩa katy ju aa Yty Renda Rokē katy aa vy. Ha'e py mae ma aexa Jerusalém tetā kora ivaipaa ha'e hokē ikuai va'ekue tata py oapypaague.

¹⁴Ha'e gui ma aave Yvu Rokē ha'e huvixa pegua yy omботy pyre peve. Ha'e rami teĩ mamove noĩ xerymba aĩa oaxa aguã.

15 Ha'e rami vy pytū teri reve aẽve avy yakā rembe rupi. Ha'e py aexave ju tetā kora oĩ va'e. Ha'e gui ajevy vy Yvyugua Rokē rupi aike vy xero py ju aa.
 16 Huvixa kuery ma ndoikuuai marã katy pa aa ague, neĩ mba'e pa ajapoague voi, mba'eta mba'eve rei namombe'ui teri judeu kuery pe, sacerdote kuery, yvatekueve, huvixa kuery, neĩ om̄ba'epo va'erã kuery pe voi.

17 Ha'e gui ma xee aipoa'e ha'e kuery pe:

— Pexa ma aŷ opa mba'e py nhandekuai axya. Jerusalém tetā ivaipa, hokē voi oapypaa tata py. Peju ha'vy nhamoatyrō ju Jerusalém kora. Ha'e ramo 'rãe nanhandejojaiavei — ha'e.

18 Ha'e kuery pe amombe'u avi Xeruete po ipo'akapa va'e xere oĩa ha'e huvixave xereve ijayvuague.

Ha'e ramo ha'e kuery aipoe'i:

— Ronhemoï 'rã ha'vy nhamoatyrō aguã — he'i okuapy. Ha'e rami vy ikyre'ŷ okuapy om̄ba'epo porã aguã.

19 Ha'e rã Horonaim pygua huvixa Sambalate, hembiguai Amom guigua Tobias ha'e Arábia guigua Gesém ha'e nunga oikuua vy orejojai rei okuapy. Orembojaru reia rupi aipoe'i:

— Mba'e tu pejapo ta? Tyrã pa huvixave rovai pepu'ã ta?

20 Ha'e rã xee ambovai:

— Oreruete yva pygua ae orepytyvõ 'rã rojapopa aguã rami. Ha'e nunga rupi hembiguai kuery orekuai va'e ronhemoï 'rã romoatyrõmba ju aguã. Ha'e rã peẽ kuery ma ore kuery reve mba'eve rei ndaperekoi Jerusalém tetã py. Ha'e py nda'evei guive peike aguã, pendere na'ima'endu'aai rã — ha'e.

Tetā kora omoatyrõa rupi om̄ba'epo va'e kuery rery oĩa

3 1 Ha'e gui sacerdote yvateve va'e Eliasibe voi onhemoï avi tyvy kuery sacerdote ikuai va'e reve Vexa'i Rokē omoatyrō ju aguã. Ha'e va'e ma Nhanderuete peguarã omboaxa, ha'e hokẽrã omoi. Ha'e gui Torre dos Cem ha'e Torre Hananel pegua oĩa peve omoatyrō heravy kora.

2 Ha'e va'e kuery yvýry ma avakue Jericó guigua ju om̄ba'epo okuapy. Ha'e va'e kuery yvýry Inri ra'y Zacur ju om̄ba'epo.

3 Ha'e gui Hassenaá ra'y kuery ma omoatyrō okuapy Pira Rokē 'ea. Omboytapa ma vy okẽ ju omoi, ijokoarã ferro ha'e yvyra guigua reve.

4 Ha'e kuery yvýry ma Urias ra'y Meremote ju om̄ba'epo, Coz ramymino va'e. Ha'e va'e yvýry ma Berequias ra'y Mesulão ju omoatyrō, Mesezabel ramymino. Ha'e va'e yvýry ma Baaná ra'y Zadoque ju omoatyrō.

5 Ha'e va'e kuery yvýry ma Tecoa tetā pygua kuery omoatyrō. Ha'e rã ha'e pygua yvatekueve ma nomba'eapoxei okuapy opena va'erã oĩ va'e pe.

6 Ha'e gui Paséia ra'y Joiada ha'e Besodias ra'y Mesulão omoatyrō Okẽ Ymague. Ha'e rami vy omboyta vy omoi ju imo'amy okẽ, ijokoarã ferro ha'e yvyra guigua reve.

⁷Ha'e va'e kuery yvýry ma Gibeão pygua Melatias ha'e Merom pygua Jadom ju ombo'epo, ha'e gui avakue Gibeão ha'e Mispa guigua, Eufrates yakã rovai huvixa oĩ va'e rembiguai ikuai va'ekue meme.

⁸Ha'e kuery yvýry ma ombo'epo avi Haraías ra'y Uziel ouro re ombo'epo va'ety. Ha'e va'e yvýry ma Hananias ju ombo'epo, heakuã porã va'e apoa. Ha'e rami vy ha'e kuery Jerusalém rupi omoatyrõmba Kora Ipyve Va'e oĩa peve.

⁹Ha'e va'e kuery yvýry ombo'epo avi Jerusalém tetã mbyte rupi opena va'e Hur ra'y Refaías.

¹⁰Ijyvýry ombo'epo avi Harumafe ra'y Jedaías. Ngoo yvýry rupi ae omoatyrõ. Ha'e va'e yvýry ma Hasabnéias ra'y Hatus ju ombo'epo.

¹¹Amboae rupi ma Harim ra'y Malquias ha'e Paate-Moabe ra'y Hassube omoatyrõ heravy, Torre Tatakua 'ea voi.

¹²Ijyvýry ombo'epo avi Jerusalém tetã mbyte rupi opena va'e Haloés ra'y Salum. Guajy kuery reve ombo'epo okuapy.

¹³Ha'e gui Yvyugua Rokẽ omoatyrõ va'e ma Hanum, Zanoa pygua kuery mboae reve. Ha'e kuery omoatyrõmba imo'amy okẽ, ijokoarã ferro ha'e yvyra guigua reve. Kora quatrocentos e cinqüenta metros peve omoatyrõ avi, Yty Renda Rokẽ oĩa peve.

¹⁴Ha'e gui Yty Renda Rokẽ ae ma Bete-Haquerém pygua huvixa Recabe ra'y Malquias omoatyrõ. Ha'e va'e omoatyrõ okẽ, ijokoarã ferro ha'e yvyra guigua reve.

¹⁵Yakã Ryapy Rokẽ omoatyrõ va'e ma Mispa pygua huvixa Col-Hozé ra'y Salum. Omoatyrõmba ma vy ojao'i. Ha'e gui okẽ ju omoĩ imo'amy, ijokoarã ferro ha'e yvyra guigua reve. Kora omoatyrõve heravy yy omботy pyre Selá py oĩ va'e yvýry rupi, huvixa mba'e yvotyty rexei, Davi rekoague katy gui tape pyrõ-pyrõa'i oguejy ouvy va'e peve.

¹⁶Ha'e rire Bete-Zur pygua huvixa Azbuque ra'y Neemias ju omoatyrõ heravy. Davi rupa rexei peve omoatyrõ, yy omботy pyre ha'e ipy'a guaxukueve rogue rupi peve.

¹⁷Ha'e va'e rire levita kuery ju omoatyrõ okuapy Bani ra'y Reum reveguia kuery. Ha'e va'e kuery yvýry ma Queila yvy mbyte rupi opena va'e Hasabias ju ombo'epo.

¹⁸Ha'e va'e rire ma tyvy ju ombo'epo, Queila yvy mbyte rupi opena va'e Henadade ra'y Bavai.

¹⁹Ijyvýry ma Mispa pygua huvixa Jesua ra'y Ezer ju omoatyrõve heravy tembiporu moĩ porãaty via tape oẽ ovy va'e rupi, kora ojerea peve.

²⁰Ha'e va'e rire ma Zabai ra'y Baruque ju ikyre'ŷ reve omoatyrõ amboae rupi, kora ojerea guive sacerdote yvateve va'e Eliasibe ro rokẽ peve.

²¹Ha'e va'e rire ma Urias ra'y Meremote, Coz ramymino va'e ju omoatyrõ heravy Eliasibe ro rokẽ guive hoo apy peve.

²²Ha'e va'e rire sacerdote kuery tetã rovai rupi ikuai va'e ju ombo'epo.

²³ Ha'e gui ma Benjamim ha'e Hassube ju omoatyrō heravy ngoo yvýry rupi ae. Ha'e va'e kuery rire ma Maaséias ra'y Azarias ju omoatyrō, Hananias ramymino, ngoo yvýry rupi.

²⁴ Ha'e va'e rire ma Henadade ra'y Binui ju omoatyrō amboae rupi, Azarias ro guive opa ovya'i peve, koraojerea peve ete.

²⁵ Ha'e gui opa ovya'i guive ma Uzai ra'y Palal ju omoatyrō, ha'e nhuā roka yvýry huvixa ro oī va'e áry torre hi'aī va'e guive. Ha'e va'e rire ma Parós ra'y Pedaías ju omoatyrō,

²⁶ ha'e gui templo py ombo'epo va'ety kuery Ofel py ikuai va'e guive. Yy Rokē oīa guive omoatyrō heravy kuaray oua katy, torre yvateve va'e hi'aīa peve.

²⁷ Ha'e va'e rire ma Tecoa tetā pygua kuery amboae rupi ju omoatyrō okuapy, torre guaxu hi'aīa guive Ofel kora oīa peve.

²⁸ Ha'e gui Kavaju Rokē rovai guive ma sacerdote kuery ae omoatyrō heravy, peteī-teī ngoo yvýry rupi ae.

²⁹ Ha'e va'e kuery rire ma Imer ra'y Zadoque ju omoatyrō heravy ngoo yvýry rupi ae. Ha'e va'e rire ma Secanias ra'y Semaías ju omoatyrō, okē kuaray oua katyguararōa.

³⁰ Ha'e va'e rire amboae rupi omoatyrō va'e ma Selemias ra'y Hananias ha'e Zalafe ra'y mboapy memea va'e Hanum. Ha'e va'e kuery rire ma Berequias ra'y Mesulão ju omoatyrō heravy ngoo yvýry rupi ae.

³¹ Ha'e va'e rire omoatyrō va'e ma ouro re ombo'epo va'ety ra'y Malquias. Ha'e va'e ma omoatyrō heravy templo py ombo'epo va'ety ha'e mba'emo vendea kuery ro ikuia peve, Harōa kuery Rokē rexei rupi, koraojerea py opy oīa peve.

³² Ha'e gui koraojerea py opy oīa guive Vexa'i Rokē peve omoatyrō va'e ma ouro re ombo'epo va'ety ha'e mba'emo vendea kuery.

Ngovaigua kuery jokoarā omoīague

4 ¹ Ha'e gui kora romoatyrōmba maa Sambalate oendu vy ipoxy ete. Ivai vaipa reve ijayvu vai judeu kuery rovai.

² Guyvy kuery ha'e Samaria pygua xondaro kuery ha'e javi oendua py ijayvu. Ha'e vy aipoe'i:

— Mba'e tu peva'e judeu kuery ikangykue ojapo ta? Ha'e rami aguā ojapo ucaa 'rā ri nda'u? Mba'emo mymba ojuka vy nda'u ome'ē 'rā ri? Peteī ára pyve'i nda'u omomba 'rā? Ita ra'ykue oapypa pyre aty gui nda'u omoatyrōve ju 'rā? — he'i.

³ Hexeve hi'aī avi Amom guigua Tobias. Ha'e vy aipoe'i avi:

— Kora ita gui anho ha'e kuery ojapo teī hi'áry mbyku rive ojeupi vy oitypa 'rā — he'i.

⁴ Oreruete, endu ke mba'eta ombojaru reipy orekuai. Ha'e kuery re ae tojeapa ju orembojaru reiague. Escravo-rā togueraapaa guive yvý mboae katy.

⁵Ejao'i eme ha'e kuery reko vaiague, nerondenoncui embogue eme ojejavague, mba'eta ombo'eapo va'e kuery oendua py nembopoxy okuupy.

⁶Ha'e rami py romoatyrō heravy kora. Ha'e vy yvatea mbyte peve rombotypa, heta va'e kuery ombo'eapo aguā ikyre'ŷ ramo.

⁷Ha'e rami tei Sambalate ha'e Tobias ha'e nunga oendu. Arábia guigua kuery, Amom ha'e Asdode guigua kuery avi oendu okuapy Jerusalém kora romoatyrōve tema heravya. Kora pa'ū ikuai va'ekue rombotypa rai'i maa ha'e kuery oikuaa vy ivai vaipa okuapy.

⁸Ha'e rami vy ha'e kuery peteī rami ono'ombā okuapy Jerusalém tetā re opu'ā vy oremoangeko rei aguā.

⁹Ha'e rami tei Nhanderuete pe rojerure rokuapy. Harōarā romoī guive kuery ara py ha'e pyávy ijokoarā.

¹⁰Ha'e gui Judá regua avakue aipoe'i:

— Mba'emo reraa kuery na'imbaraetevei ma, mba'emo ra'ykue-'ykue aty heta vai ete rā. Kora jajapopa aguā nda'eve reguai — he'i okuapy.

¹¹Orerovaigua kuery aipoe'i avi:

— Ha'e kuery mba'eve ndoikuuai neī ndoexai 'rā ha'e va'e kuery mbyte rupi roike vy rojukapa rā. Ha'e rami vy romombytu'upa 'rā ombo'eapo va'e kuery — he'i okuapy.

¹²Ha'e gui ha'e kuery yvy'iry judeu kuery hekoa va'e mbovykue rei e'ŷ ou vy aipoe'i orevy:

— Opa rupi ha'e kuery ikuiai cui ou ta nhanderovai opu'ā aguā — he'i ramo

¹³heta va'e kuery peteī-tei hoo pygua ikuiai rami amoī kora yvy'ā guy katy teri oīa py oarō aguā, onhembotypa e'ŷ teria rupi. Kora ropy katy amombytapa imo'amay kyxe, hu'y guaxu ha'e hapa reve-reve.

¹⁴Ha'e vy aexa potapa ma vy apu'ā reve aipoa'e yvatekueve, huvixa kuery ha'e heta va'e kuery mboae pe:

— Pekyje rei eme. Penema'endu'a tema SENHOR re, mba'eta ha'e ma ipo'akapa ha'e okyjevepy va'e. Ha'e rami vy pejoguero'a penderyvy ha'e penderyke'y kuery repya rupi, pendera'y ha'e penderajy kuery, pendera'yxy ha'e pendero ikuai va'e repya rupi guive — ha'e.

¹⁵Ha'e gui orerovaigua kuery oendu okuupy roikuaa ae maa, Nhanderuete ojoko ramo ha'e kuery ojapoxea. Ha'e ramo kora oīa katy ju roopa, peteī-tei romba'eapo aguā katy ae.

¹⁶Ha'e va'e ára guive xerembiguai kunumigue regua mbytekue ma ombo'eapo 'rā okuapy kora re, ha'e rā amboae kuery ma hu'y guaxu reve ikuai, hu'y jokoa, guyrapa ha'e pexo regua reve guive. Ha'e gui opena va'e kuery ma Judá kuery mbopy'a guaxua rupi ikuai.

¹⁷Ha'e rā mba'emo reraa kuery ma peteī-tei opo rovai py oupi 'rā mba'emo, ha'e rā hovai re ma ojopy 'rā heravy guembiporu.

18 Omba'epo va'e kuery ha'e rami ae avi peteī-teī oku'a re oguereko 'rā kyxe. Ha'e rami py omba'epo okuapy. Ha'e rā mimby guaxu monhe'earā amoī va'ekue ma xeyvy'iry riae oiko.

19 Aipoa'e yvatekueve, huvixa ha'e heta va'e kuery ha'e javi pe:

— Jajapo va'erā oī va'e ma tuvixa ete, joapy e'y-e'y guive. Ha'e rami avi kora áry rupi ikuai va'e ma joegui mombyry-mbyry ikuai.

20 Ha'e nunga rupi mimby guaxu nhe'ē pendu vyve ta'vy penha reve peno'omba orea py. Mba'eta Nhanderuete ae 'rā opu'ā nhanderepya rupi — ha'e.

21 Ha'e rami py tema romba'epo. Amongue va'e ma opo py hu'y guaxu reve ikuai kuaray hexakā guive ka'aru jaxy-tata ojekuaapa peve.

22 Ha'e va'e jave ma voi aipoa'e heta va'e kuery pe:

— Peteī-teī pepyta 'rā Jerusalém tetā py ae penerembiguai kunumigue reve, pyávy tetā rarōa rupi pendekuai, ha'e gui ara py ju pemba'epo aguā — ha'e.

23 Ha'e gui xee neī namboivei xeao xejegui, xeryvy kuery, xepytyvōa kuery, neī avakue tetā rarōa xerupive ikuai va'e ma voi. Peteī-teī roke rojupy orerembiporu reve.

Peráta omboekovia retave e'y aguā re ijayvuague

5 ¹Ha'e rami teī heta va'e kuery kunhague reve ojapukai okuapy guyvy kuery judeu regua rovai.

²Ha'e vy amongue aipoe'i:

— Orereta raxa rima, orera'y ha'e orerajy kuery reve. Ha'e rami vy peme'ē na trigo ro'u va'erā rokuave'i aguā — he'i.

³Ikuai avi aipoe'i va'e:

— Oreyvy, oremba'ety uva ha'e orero voi jopo py romboaxa ma trigo rekovia, kova'e karuai gui — he'i.

⁴Ha'e gui ikuaive ju aipoe'i va'e:

— Peráta orevy oiporukaa va'ekue orevy ha'e uvaty regua imposto ropaga aguā.

⁵Oreryvy kuery reve peteī'i to'o orekuai, orera'y kuery voi ha'e kuery ra'y kuery rami ae avi heko porā va'e. Ha'e rami teī ne'exa, orera'y ha'e orerajy kuery romboaxa ma oreryvy kuery escravo-rā. Orerajy kuery va'e regua ma ogueraa ma escravo-rā. Ndorepo'akavei ma guive rogueru ju aguā, mba'eta oremba'ety ha'e uvaty ma jopo py optya — he'i okuapy.

⁶Ha'e rami ete ha'e kuery ojapukai reve ijayvu ramo aendu vy xeporiau vaipa.

⁷Ha'e rami vy xee ae aikuua pota porā ma vy xeayvu ete yvatekueve ha'e huvixa kuery pe. Ha'e vy ha'e kuery pe aipoa'e:

— Peē kuery tu peteī-teī penderyvy kuery pe mba'emo peiporuka rire pemboekovia retave rima — ha'e.

Ha'e gui ma ha'e kuery ikuiaia re aikuaa pota aguā ajapo nhemboaty guaxu.

⁸Ha'e vy aipoa'e ha'e kuery pe:

— Ore ma mba'emo rojou va'ekue re rojogua ju oreryvy kuery judeu ikuai va'e yvy regua kuery pe ovendeague gui. Ha'e rā peē ju ri ty'y penderyvy kuery pevende ta joupe, ore ju rojogua aguā? — ha'e.

⁹Ha'e rami rā ha'e kuery okyririmba okuapy nombovai kuaai vy. Ha'e ramo aipoa'e ju:

— Peē kuery pejapo va'e ma ha'eve e'ŷ. Nda'evei ri ty'y Nhanderuete renonde pejererokyje aguā, amboae regua nhanderovaigua ikuai va'e nhanembojaru rei e'ŷ aguā?

¹⁰Ha'e gui xee voi, xeryvy kuery ha'e xerembiguai kunumigue reve ha'e kuery pe roiporuka avi peráta ha'e trigo. Ha'e rami teī nhamboekovia retave eme jaiporuka va'ekue áryve.

¹¹Ha'e nunga rupi aŷ'i ma voi peē kuery peme'ē ju ha'e kuery yvy, uvaty, oliveira ty ha'e hoo peipe'a va'ekue. Peme'ēmba avi peráta pemboekovia retaveague, trigo, uvaty ha'e azeite ha'e kuery gui peipe'a va'ekue — ha'e.

¹²Ha'e ramo ombovai okuapy:

— Ha'e kuery pe rome'ēmba ju 'rā ha'vy, ndorojerurevei ma 'rā guive. Ndee aipo'rea rami ae 'rā rojapo — he'i okuapy. Ha'e ramo aenoī avi sacerdote kuery, ha'e vy ajapo ha'e kuery oura aguā rami ha'e va'e ayvu ojapo avi aguā.

Neemias ojapo porāa re ijayvuague

¹³Ha'e gui xeao ambovava ratā reve aipoa'e:

— Nami avi Nhanderuete tojapo, tombovava imondovy ava oayvuague ojapopa e'ŷ va'e. Ixugui toipe'apa hoo ha'e omba'eapoa rupi ojou va'e ha'e javi — ha'e.

Ha'e ramo ijaty va'e kuery ha'e javi ombovai vy

— Ha'eve va'e! — he'i okuapy. Ha'e vy omboete okuapy SENHOR. Ha'e rire ma ha'e kuery ojapo oayvuague.

¹⁴Ha'e gui ma Judá yvy rupi opena va'erā xemoīague ára guive, Artaxerxes huvixa oĩa vinte ma'etŷa guive trinta e dois ma'etŷa peve, ha'e javi vy doze ma'etŷ re aĩ jave ma xee neĩ xeryvy kuery voi ndoro'ui tembi'u huvixa peguarā xevy ome'ēa va'ekue gui.

¹⁵Ha'e rā yma huvixa kuery xee aĩ e'ŷ mbove ikuai va'ekue ma heta va'e kuery ojavyky rei vy ha'e kuery gui oipe'apa va'ekue tembi'u ha'e vinho, quarenta hatā'i va'e prata guigua guive. Hembiguai kuery kunumigue voi oguereko rei va'ekue heta va'e kuery. Ha'e rā xee ma ha'ekue rami ndajapoi Nhanderuete renonde ajererokyje vy.

¹⁶Ha'e rami 'rāgue py tetā kora re omba'eapoa py xee voi amoatyrō aikovy. Neĩ peteī henda py ma voi ndajoguai xeyvyrā. Xerembiguai kunumigue voi ono'õmba ha'e py omba'eapo avi aguā.

¹⁷Ha'e rami ae avi xero py amovaẽ cento e cinqüenta avakue judeu regua huvixa kuery reve ou va'ekue, ha'e gui orea py yvy regua orevvýry rupi hekoa va'e kuery ou rã amovaẽmba avi imbokuapy.

¹⁸Ára nhavõ ha'e kuery ho'u va'erã ajuka uka 'rã peteĩ vaka ha'e mboapy meme vexa'i oiporavo pyre. Uru ma heta ajuka uka avi, ha'e gui dez araa py nhavõ ajogua reta avi vinho joegua e'ý-e'ý. Ha'e rã tembi'u huvixa peguarã ome'ëa va'ekue ma xee ndajopyi xejeupe ae, kova'e kuery pe mba'emo ome'ë ukaa reta ae ma ramo.

¹⁹Ha'e nunga rupi Xeruete, nema'endu'a ke xere xemoingo porã aguã, kova'e kuery pe ajapo porã aikovya ha'e javi re.

Hovaigua kuery omongyjea rupi ijayvu okuapyague

6 ¹Ha'e gui Sambalate, Tobias, Arábia pygua Gesém ha'e orerovaigua kuery ha'e javi oendupa okuapy kora romoatyrõmba maa, mba'eta nda'ipovei ma kora pa'ú ikuai va'ekue, ha'e va'e jave kora rokẽ noromoï teri teĩ.

²Ha'e rami vy Sambalate aipoe'i uka xevy:

— Eju ke orerovaexí Ono yvyugua py tekua oña py — he'i, mba'emo vai xevy ojapoxe vy rive.

³Ha'e ramo ha'e kuery pe amondouka po rami omombe'ua aguã:

— Xee ndaa reguai teve, mba'emo tuvixa va'e rojapo rokuapy ramo.

Mba'e re tu amba'eapoa gui apytu'upa ta, peẽ kuerya katy aa aguã rive?
— ha'e uka.

⁴Irundykue ha'e kuery xerenoi uka ha'ekue rami ae. Ha'e rã xee voi ha'ekue rami ae tema ambovai.

⁵Ha'e gui peteĩ nhiruãguea ma xea py Sambalate ombou guembiguai opo py kuaxia para omboja pyre'ý ogueraa va'e.

⁶Ha'e va'e re ma po rami oĩ:

“Yvy regua kuery ikuaria rupi oendu ndee ha'e judeu kuery ha'e javi reve nhanderuvixave re pepu'axe vy rive pemoatyrõ tetã kora. Gesém voi ha'e rami ae omombe'u. Ha'e kuery oikuua rami vy ma je ndee ae reixe ha'e kuery ruvixarã.

⁷Ha'e rami aguã vy rive ae ma je profeta kueryrã remoï Jerusalém py, nderekorã re ijayvu vy ‘Ha'e va'e ma Judá pygua ruvixa’, he'iarã. Ha'e rami ha'e kuery ijayvua omombe'ua rã nhanderuvixave avi 'rã oendu. Eju vyvoi ha'vy ha'e nunga re jajogueroayvu aguã”, he'i uka xevy.

⁸Ha'e ramo xee aipoa'e uka ju:

— Ndeayvuague ma neĩ teigüe ma ndoikoi. Neakã gui rive rima ndeayvu — ha'e uka.

⁹Ha'e kuery oremongyje reixe tema okuapy, mba'eta aipoe'i:

— Ha'e kuery ojepe'a 'rã ombo'eapoa gui, ombo'eapoague gui mba'eve oiko e'ý aguã rami — he'i. Ha'e nunga rupi Xeruete, xemombaraeke aý.

¹⁰ Ha'e gui ma aa Semañas ro py. Ha'e va'e Delañas ra'y, Meetabel ramymino, ngoo py ae onhemboty va'ekue. Ha'e gui ha'e va'e aipoe'i xevy:
— Jaa na Nhanderuete pegua oo py, ha'e templo ropy apy katy nhaï.
Templo rokē ma nhamboty porā 'rā. Mba'eta pyávy oua 'rā ndejukaarā — he'i.

¹¹ Ha'e ramo xee aipoa'e:

— Ha'e rami avi ava xee ramigua teve onha 'rā? Mava'e tu xee ramigua oike 'rā templo ropy oikove aguã? Xee ndaikei 'rā neī peteīgueve — ha'e.

¹² Ha'e rami xeayvu mba'eta aikuua Nhanderuete e'ŷ ae ha'e va'e ayvu mbouare. Ixupe Sambalate ha'e Tobias peráta ome'ẽ rire rive ha'e rami ijayvu xerekorā re.

¹³ Xemongyje reixe vy rive peráta ome'ẽ, xee ha'e ramia py ajejavy aguã, ha'e kuery xemboetea rupi e'ŷ ijayvu aguã.

¹⁴ Ha'e nunga rupi Xeruete, nderexarai eme Tobias ha'e Sambalate ojapo vaiague re. Eikuua pota avi profeta kunha Noadia ha'e profeta ramigua mboae kuery re, xemongyje reia rupi ijayvu okuapy rā.

Tetā kora omoatyrōmba ma okuapyague

¹⁵ Tetā kora rojapopa aguã ma cinqüenta e dois ára re romba'epo, jaxyá elul 'epy va'e re vinte e cinco araa peve.

¹⁶ Ha'e nunga orerovaigua kuery oendupa vy yvy regua kuery oreylvýry rupi ikuai va'e ha'e javi okyjepa rei, okangya anho oendu okuapy, mba'eta oikuua nho Nhanderuete po'akaa rupi ha'e nunga rojapopaague.

¹⁷ Ha'e va'e jave py Judá regua yvatekueve voi heta ombopara kuaxia Tobias pe ogueraa uka va'e, ha'e Tobias ju ha'e kuery pe kuaxia ombopara avi.

¹⁸ Mba'eta Judá py mbovy e'ŷ ikuai Tobias pe ikuai aguã re oura va'ekue, Ará ra'y Secanias rajy me oiko ramo. Ha'e gui ta'y Joanã ma Mesulão rajy Berequias ramymino re omenda va'e.

¹⁹ Ha'e kuery ma xee aendua py ijayvu okuapy mba'emo porā Tobias ojapoa re. Ha'e rami avi xeayvuague ju 'rā omombe'ua ixupe. Heta ma Tobias ombopara kuaxia xemongyje aguã.

Jerusalém tetā rarōarā kuery Neemias omoīague

7 ¹ Ha'e gui tetā kora rojapopa ha'e okē romoīmba ma rire amoī okē rarōarā kuery, oporaei va'erā ha'e levita kuery.

² Jerusalém tetā re opena va'erā ma mokoī amoī: xeryvy Hanani ha'e huvixa ro re opena va'ety Hananias reve. Hananias ma Nhanderuete renonde ojererokyjea rupi oiko, amboae kuery gui ojerovia pyve guive.

³ Ha'e gui ha'e kuery mokoīve pe xee aipoa'e:

— Peipe'a uka eme Jerusalém kora rokē kuaray hakupa porā e'ŷa ja. Ha'e gui ka'aru'i pemboty ju 'rā imoiny okē rarōa kuery ikuai teria ja,

ijokoa pemoī guive. Pemoī avi Jerusalém py hekoā va'e kuery harōarā, peteī-teī omoīague py toarō ngoo rexei rupi ae — ha'e,
⁴mba'eta tetā ma tuvixa va'erī mboapy'i orekuai ha'e py. Oo ikuai va'erā ma mbovy'i ete teri ojapoa.

Esdras 2.1-70

⁵Ha'e gui xepy'a re Nhanderuete omoī amboatypa aguā yvatekueve, huvixa ha'e heta va'e kuery ha'e javi, tery ambopara uka aguā hamymino kuery rery oīa rami. Ha'e rami vy ajou kuaxia jypy'i ojevy va'ekue rery oīa. Ha'e va'e re ma po rami oī:

⁶Po rami ma yvy mboae re escravo-rā ogueraa ague gui ojevy ju va'ekue rery. Ha'e va'e kuery ma Babilônia pygua huvixa Nabucodonosor escravo-rā ogueraa uka va'ekue ri ojevypa ju Jerusalém tetā ha'e Judá yvy katy, peteī-teī guekoague py ae.

⁷Ha'e va'e kuery ma Zorobabel reve ojevy va'ekue, ha'e gui Jesua reve, Neemias, Azarias, Raamias, Naamani, Mordecai, Bilsā, Misperete, Bigvai, Neum ha'e Baaná reve. Pova'e ma Israel kuery va'e regua avakue meme.

⁸Parós ramymino kuery va'e regua ma dois mil e cento e setenta e dois ojevy.

⁹Sefatias ramymino kuery ma trezentos e setenta e dois.

¹⁰Ara ramymino kuery ma seiscentos e cinqüenta e dois.

¹¹Paate-Moabe, Jesua ha'e Joabe ramymino kuery ma dois mil oitocentos e dezoito.

¹²Elão ramymino kuery ma mil duzentos e cinqüenta e quatro.

¹³Zatu ramymino kuery ma oitocentos e quarenta e cinco.

¹⁴Zacai ramymino kuery ma setecentos e sessenta.

¹⁵Binui ramymino kuery ma seiscentos e quarenta e oito.

¹⁶Bebai ramymino kuery ma seiscentos e vinte e oito.

¹⁷Azgade ramymino kuery ma dois mil trezentos e vinte e dois.

¹⁸Adonicão ramymino kuery ma seiscentos e sessenta e sete.

¹⁹Bigvai ramymino kuery ma dois mil e sessenta e sete.

²⁰Adim ramymino kuery ma seiscentos e cinqüenta e cinco.

²¹Ater ha'e Ezequias ramymino kuery ma noventa e oito.

²²Hasum ramymino kuery ma trezentos e vinte e oito.

²³Bezai ramymino kuery ma trezentos e vinte e quatro.

²⁴Harife ramymino kuery ma cento e doze.

²⁵Gibeão ramymino kuery ma noventa e cinco.

²⁶Avakue Belém ha'e Netofa guigua ma cento e oitenta e oito.

²⁷Avakue Anatote guigua ma cento e vinte e oito.

²⁸Avakue Bete-Azmavete guigua ma quarenta e dois.

²⁹Avakue Quiriate-Jearim, Cefira ha'e Beerote guigua ma setecentos e quarenta e três.

³⁰Avakue Ramá ha'e Geba guigua ma seiscentos e vinte e um.

³¹Avakue Micmás guigua ma cento e vinte e dois.

³²Avakue Betel ha'e Ai guigua ma cento e vinte e três.

³³Avakue Nebo mboae guigua ma cinqüenta e dois.

³⁴Elão mboae guigua ramymino kuery ma mil duzentos e cinqüenta e quatro.

³⁵Harim guigua ramymino kuery ma trezentos e vinte.

³⁶Jericó guigua ramymino kuery ma trezentos e quarenta e cinco.

³⁷Lode, Hadide ha'e Ono guigua ramymino kuery ma setecentos e vinte e um.

³⁸Senaá guigua ramymino kuery ma três mil novecentos e trinta.

³⁹Ha'e gui sacerdote kuery ju: Jedaías ramymino kuery Jesua ramymino ikuai va'e ma novecentos e setenta e três.

⁴⁰Imer ramymino kuery ma mil e cinqüenta e dois.

⁴¹Pasur ramymino kuery ma mil duzentos e quarenta e sete.

⁴²Harim ramymino kuery ma mil e dezessete.

⁴³Ha'e gui levita kuery ju: Jesua, Cadmiel ha'e Hodeva ramymino kuery ma setenta e quatro.

⁴⁴Oporai va'ety kuery: Asafe ramymino kuery ma cento e quarenta e oito.

⁴⁵Okē rarõa kuery: Salum, Ater, Talmom, Acube, Hatita ha'e Sobai ramymino kuery ma cento e trinta e oito.

⁴⁶Templo py omba'epo va'ety kuery ma Zia ramymino kuery, Hasufa, Tabaote,

⁴⁷Queros, Sia, Padom,

⁴⁸Lebana, Hagaba, Salmai,

⁴⁹Hanã, Gidel, Gaar,

⁵⁰Reaías, Rezim, Necoda,

⁵¹Gazão, Uzá, Paséia,

⁵²Besai, Meunim, Nefusesim,

⁵³Baquebuque, Hacufa, Harur,

⁵⁴Bazlite, Meída, Harsa,

⁵⁵Barcos, Sísera, Tama,

⁵⁶Nesias ha'e Hatifa ramymino kuery guive.

⁵⁷Salomão rembiguai kuery ramymino kuery ma Sotai ramymino kuery, Soferete, Perida,

⁵⁸Jaala, Darcom, Gidel,

⁵⁹Sefatias, Hatil, Poquerete-Hazebaim ha'e Amom ramymino kuery guive.

⁶⁰Templo py omba'epo va'ety kuery Salomão rembiguai ramymino kuery reve ha'e javi vy ma trezentos e noventa e dois.

⁶¹Pova'e kuery ma Tel-Melá gui ojevy va'ekue, ha'e Tel-Harsa, Querube, Adom ha'e Imer gui teñ ndoikuai ae tema Israel regua ikuai:

⁶²Delaías, Tobias ha'e Necoda ramymino kuery ma seiscentos e quarenta e dois ikuai.

⁶³Sacerdote kuery ha'e rami ae avi: Habaías, Coz ha'e Barzilai ramymino kuery ikuai. Ha'e va'e Barzilai ma Gileade pygua rajy re omenda rire hery rupi ae oenoña.

⁶⁴Ha'e kuery ma kuaxia para tery oĩa re guery oeka teĩ ndojoui okuapy.

Ha'e nunga rupi nda'evei sacerdote ikuai aguã, ha'eve va'e ndoikoi va'e vy.

⁶⁵Ha'e ramo ha'e kuery pe huvixa aipoe'i tembi'u iky'a e'ŷ va'e ho'u e'ŷ aguã, sacerdote Urim ha'e Tumim reveguia oiko e'ŷa ja.

⁶⁶Ha'e va'e kuery ha'e javi vy ma quarenta e dois mil trezentos e sessenta ikuai,

⁶⁷hembiguai avakue ha'e kunhague jaipapa e'ŷ re. Ha'e va'e kuery ju ma sete mil trezentos e trinta e sete ikuai. Ikuai avi duzentos e quarenta e cinco oporaei va'ety avakue ha'e kunhague.

⁶⁸Ha'e kuery rymba kavaju ma setecentos e trinta e seis oguereko. Ha'e rã hymba mburika ma duzentos e quarenta e cinco ikuai.

⁶⁹Hymba camelô ma quatrocientos e trinta e cinco. Mburika'i ma seis mil setecentos e vinte ha'e javi vy.

Templo reguarã ome'ẽ okuapyague

⁷⁰Ha'e gui hetarã kuery akã ikuai va'e regua ma mba'emo ome'ẽ okuapy omba'eapo va'e kuery peguarã. Huvixa ma mil hatã'i va'e ouro guigua ome'ẽ omoi porãaty py, cinqüenta hy'a ha'e quinhentos e trinta ao puku sacerdote pegua guive.

⁷¹Ha'e rã hetarã kuery akã mboae ma omoi porãaty py ome'ẽ avi vinte mil hatã'i va'e ouro guigua, ha'e dois mil e duzentos prata guigua tuvixakueve va'e.

⁷²Heta va'e kuery mboae ma hatã'i va'e ouro guigua ome'ẽ vinte mil, ha'e dois mil prata guigua tuvixakueve va'e, sessenta e sete ao puku sacerdote pegua guive.

⁷³Ha'e gui sacerdote kuery, levita, okẽ rarõa, oporaei va'ety, heta va'e kuery regua, templo py omba'eapo va'ety ha'e Israel kuery ha'e javi ma guekoague py ae ju ikuai.

Heta va'e kuery oendua py Neemias lei ogueroayvuague

8 ¹Ha'e gui sete jaxyia py Israel kuery guekoaque py ikuaria gui ou vy pete'i'i rami ono'omba okuapy tetã mbyte py Yy Rokẽ oĩ va'e yvýry. Ha'e rami vy lei re nhombo'e va'ety Esdras pe ojerure okuapy kuaxia Israel kuery peguarã lei oĩa ogueru aguã, Moisés pe SENHOR ombopara uka va'ekue ae. ²Ha'e ramo heta va'e kuery ijatya py sacerdote Esdras ogueru lei. Avakue ha'e kunhague ikuai, ha'e javi oendu kuaa va'e reve. Ha'e va'e ára ma sete jaxyia, jypy'ia ára.

³Ha'e gui ma Yy Rokẽ rexei tetã mbyte py Esdras ogueroayvu ho'amys kuaxia lei oĩa, ko'ẽmba'i guive kuaray mbyte peve ogueroayvu, avakue,

kunhague ha'e ha'e javi oendu kuaa va'e pe. Kuaxia lei oĩa ogueroayvu rã heta va'e kuery ojapyxaka porã okuapy.

⁴Lei re nhombo'e va'ety Esdras ma hendarã vyvra gui ha'e va'e ára pygurarã ae ojapo pyre áry hi'aĩ. Oiporu kuaa regua re ikuai avi Matitias, Sema, Anaías, Urias, Hilquias ha'e Maaséias. Ha'e rã ijaxua re ma Pedaías, Misael, Malquias, Hasum, Hasbadana, Zacarias ha'e Mesulão ikuai.

⁵Ha'e gui ma heta va'e kuery áry Esdras hi'aĩa py oipe'a kuaxia pavẽ oexaa py. Oipe'a ramove heta va'e kuery opu'ãmba okuapy.

⁶Ha'e ramo Esdras omboete SENHOR Nhanderuete ipo'akapa va'e. Ha'e ramo heta va'e kuery ha'e javi ombovai vy

— Amém, amém — he'i okuapy opo oupi reve. Ha'e rami vy ojero'a reve SENHOR omboete okuapy, ngova yvy katy omoĩ reve.

⁷Ha'e ramo Jesua, Bani, Serebias, Jamim, Acube, Sabetai, Hodias, Maaséias, Quelita, Azarias, Jozabade, Hanã ha'e Pelaías levita kuery ombo'e okuapy heta va'e kuery lei re. Ha'e ramia ja heta va'e kuery ikuiaia py ae optya okuapy.

⁸Pavẽ oendu kuaa aguã rami ogueroayvu okuapy Nhanderuete guigua lei. Omombe'u porãve guive ogueroayvu rã heta va'e kuery oendu kuaa porãmba aguã rami.

⁹Lei regua ayvu heta va'e kuery ha'e javi oendu vy ojae'opa okuapy. Ha'e ramo huvixa Neemias, lei re nhombo'e va'ety sacerdote Esdras ha'e levita kuery omongeta vy aipoe'i ha'e kuery pe:

— Kova'e ára ma SENHOR Nhanderuete peguarã ae nhamboaxa va'ekue. Ha'e nunga rupi pendeporiau eme, pejae'o eme — he'i.

¹⁰Aipoe'ive ju:

— Tapeo, pe'u xo'o ikyrave va'e, pey'u yre'ẽ, ha'e peraa uka oguerek e'ŷ'i va'e-va'e pe ho'u va'erã. Mba'eta kova'e ára ma SENHOR Nhanderuete pegua. Ha'e nunga rupi pendeporiau eme, mba'eta Nhanderuete guigua vy'aa oĩ penembarae terã — he'i.

¹¹Levita kuery voi heta va'e kuery omokyririmba vy aipoe'i:

— Pekyrirĩ, mba'eta kova'e ára ma SENHOR pegua. Pendeporiau eme pekuapy — he'i okuapy.

¹²Ha'e ramo heta va'e kuery ngoo rupi ae ju oo okaru ha'e oy'u aguã, ha'e oguerek e'ŷ'i va'e kuery pe tembi'u ogueraa uka avi. Ha'e rami vy ov'y'a porãmba rei okuapy, ayvu oendu va'ekue omombe'ua porãve rã oikuaa porã rire.

Oguy'i py ikuai aguã regua ngaru ojapo okuapyague

¹³Ko'ẽ jevy lei re nhombo'e va'ety Esdras oĩa py hetarã kuery akã ikuai va'e ha'e javi onhemboatypa ju okuapy sacerdote ha'e levita kuery reve, lei regua ayvu oikuua porãvexe vy.

¹⁴Ha'e rami vy lei Moisés pe SENHOR ombopara uka va'ekue re ojou imoiny sete jaxyia regua ngaru oiko jave Israel kuery oguy'i py ikuai aguã.

15 Ha'e ramo Jerusalém ha'e tetā ha'e javi rupi oje'oi vy omombe'u. Ha'e vy aipoe'i:

— Tapeo vyvty ikuai va'e rupi, peru oliveira rogue, zambujeiro, murta, pindo ha'e vyvra hovana va'e rogue, ipara oĩ rami vy oguy'i pejapo aguã — he'i.

16 Ha'e ramo ha'e kuery oje'oi vy mba'emo rogue ogueru vy ojapo imoiny oguy'i ikuai aguã. Peteī-teī ojapo ngoo ao'ia áry, ha'e'ý vy ngoka py, Nhanderuete pegua roka py mba'e, e'ý vy tetā mbyte py Yy Rokē ha'e Efraim Rokē avi va'e rexei.

17 Escravo ikuaiague gui ojevy va'ekue ha'e javi oguy'i ojapo vy ikuai ha'e py. Teigueve ma voi ha'e ramigua Israel kuery ndojapoi va'e teri Num ra'y Josué oikoa guive ha'e vale ára peve. Ha'e rami vy ov'a porãmba rei okuapy.

18 Koë nhavõ tema Esdras ogueroayvu kuaxia Nhanderuete guigua lei oĩa, jypy'ia ára guive opa peve. Sete ára re okaru okuapy. Ha'e gui oito araa py ma ipara oĩ rami vy oiko nhemboaty iky'a e'ý va'e.

Ojejavya omombe'u ha'e ojeko rerova okuapyague

9 ¹Ha'e va'e jaxy re vinte e quatro araa py ma Israel kuery onhemboaty ju. Okaru e'ý re ikuai, voxvaikue py rive onhemonde okuapy, o'áry vyv kui' omoi reve.

2 Israel kuery amboae regua kuery gui oja'opa vy opu'ãmba reve omombe'upa okuapy ojejavya, guamoí kuery ojejavyague guive.

3 Três horas re opu'ãmba okuapy jave ha'e kuery pe ogueroayvua kuaxia SENHOR Nguuete guigua lei oĩa. Ha'e gui três horas re ju ojejavya omombe'upa ha'e SENHOR Nguueteomboete okuapy.

4 Ha'e gui levita kuery ikuai aguã pyrõa oĩ va'e áry ma Jesua, Bani, Cadmiel, Sebanias, Buni, Serebias, Bani ha'e Quenani opu'ã vy ojapukai atā okuapy SENHOR Nguuete pe.

5 Ha'e rami vy levita kuery Jesua, Cadmiel, Bani, Hasabnéias, Serebias, Hodias, Sebanias ha'e Petaías aipoe'i okuapy:

— Pepu'ãmba ke, pemboete SENHOR Penderuete imarã e'ý va'e raka'e rã peve guarã.

Ha'e ramo heta va'e kuery aipoe'i okuapy:

— Tove nderery ima'endu'a porãmby toiko hexakãmba va'e, orema'endu'aa ha'e romboetea ha'e javi gui yvateve va'e vy.

6 Mba'eta ndee anho SENHOR reiko. Rejapo raka'e yva yvate oĩ va'e hexe ikuai va'e ha'e javi reve, vyv ha'e ye'ẽ voi hexe ikuai va'e ha'e javi reve. Ha'e nunga ha'e javi moingovea ma ndee ae reiko. Ha'e ramo yva re ikuai va'e nemboete okuapy.

7 Ndee SENHOR Oreruete, ndejeupe guarã Abrão reiporavo vy reipe'a raka'e caldeu kuery rekao Ur gui. Ha'e vy remboery ju Abraão.

⁸Nerenonde py ojeroviapy oiko aguā ipy'a re oĩa reikuua vy ixupe rejapo raka'e nderupive guarã, hamymino kuery pe reme'ẽ aguā yvy cananeu kuery, heteu, amorreu, ferezeu, jebuseu ha'e gurgaseu kuery ikuaria. Ndeayvuague rejapopa guive, ndereko porā va'e vy.

⁹Ha'e rami vy Egito yvy re oreramoĩ kuery ojexavai rā rexaa raka'e, rendu guive Ye'ẽ Pytā yvýry ojapukai okuapy rā.

¹⁰Ha'e rami vy huvixa Faraó rovai rejapo oikuua pyrã ha'e ndepo'akaa regua, hembiguai kuery ha'e ijyvy re ikuai va'e rovai, mba'eta reikuua ae onhemboiyate reia rupi ndevyguia kuery oguerekao. Ha'e rami vy rejapo nderery re ima'endu'aa aguā rami, aÿ peve roexaa rami.

¹¹Ha'e kuery renonde remboja'o avi ye'ẽ, yvy piru rupi oaxa aguā. Ha'e rā hakykue monhaa kuery ma yy typyvea py remombopa, yy oxyry atā reia py ita oike vyvoi va'e rami.

¹²Ara py ndevyguia kuery reraa peteĩ arai hi'aĩ va'e py, ha'e gui pyávy ma tata hexakãmba va'e hi'aĩ va'e py reraa, ha'e kuery oexa vy oo aguā.

¹³Ha'e gui Sinai yvyty apyte áry peve reguejy vy ha'e kuery reve ndeayvu raka'e yva py reia gui. Ha'e vy ha'e kuery pe reikuua uka reipota va'e ha'evea ramigua, lei anhetē va'e ha'e gui ndeayvu rejapo uka va'e iporā va'e ha'e javi.

¹⁴Ha'e kuery pe reikuua uka avi sábado ára iky'a e'ỹ va'erã reja va'ekue. Nerembiguai Moisés pe remombe'u uka rejapo uka va'e, rembo'ea ha'e lei ha'e javi.

¹⁵Ha'e kuery inhembyayi ramo reme'ẽ raka'e mbojape yva guigua, ha'e gui ijy'uvei rā rejapo itaova gui yy oxyry ouvy aguā rami. Ha'e kuery pe aipo're avi oje'oi vy yvy ndepo reupi ha'e reura reve reme'ẽ aguā py hekoia aguā.^b

¹⁶— Ha'e rami teĩ oreramoĩ kuery ndojapyxaka potai raka'e. Inhakã ratã vy noendu potai rejapo uka va'e re.

¹⁷Nanenhe'ẽ reduxei vy na'ima'endu'ai guive ha'e kuery pe mba'emo porā rejapo va'ekue re. Inhakã ratâve oje'oivy vy nderovai ete ikuai vy peteĩ omoĩ okuapy nguvixarã, Egito yvy re escravo ikuaiague py ju ojevypaxe vy. Ha'e rā ndee Oreruete oreperdoa kuaa va'e, orerayvu ha'e oremboaxy kuaa va'e. Nandevai voi va'e, ha'e opa mba'e py mborayvu rupi reiko va'e vy nderejai raka'e,

¹⁸ha'e kuery nguuerterã vaka ra'y ra'angaa rive ojapo okuapy teĩ. Ha'e rami vy aipoe'i: "Kova'e ae ma Nhanderuete Egito yvy gui nhandereru va'ekue", he'i vy opa marã rei ijayvu okuapy nderovai.

¹⁹Ha'e rami teĩ ndee riae tema ndoporayvua ndopai va'e vy nderejai raka'e tekoia e'ÿa re. Ha'e kuery renonde gui ndereipe'ai ara py arai hi'aĩ va'e oo aguā kuaa ukaa, neĩ tataendy pyávy hi'aĩ va'e voi ndereipe'ai guive, rexaa uka ae tema oo aguā.

b 9.15 João 6.31

20 Ha'e kuery rekombo'earā rembou avi Nenhe'ē Porā. Maná voi nereme'ē e'ŷi guive ho'u va'erā, ha'e ijy'uvei rā reme'ē avi yy.

21 Ha'e rami py quarenta ma'etŷ re teko a e'ŷa rupi rerekō jave ha'e kuery pe ndoatai mba'eve. Ijao voi na'inhymai, nda'ipy rurupai guive.

22 Ha'e kuery po py remboaxa avi joyvy ha'e amboae regua kuery. Ha'e kuery peguarā remboja'o-ja'o yvy. Ha'e rami vy oyvyrā ojopy Hesbom pygua huvixa Seom ha'e Basā pygua huvixa Ogue yvykue.

23 Ta'y kuery remboetave guive jaxy-tata yva re ikuai va'e rami. Ha'e rami vy reru yvy tuu kuery pe "Tapeo, pejopy penderekoarā", 'reague py.

24 Ha'e ramo ha'e va'e yvy re ta'y kuery oo vy ojopy. Ha'e kuery renonde gui cananeu kuery hekoa va'ekue reitypa vy ndevygua kuery po py ju remboaxa ijyvykue, ha'e pygua huvixa ha'e yvy regua kuery guive, oipotaa rami ae oguereko aguā.

25 Ha'e rami ramo ojopy tetā imbaraeiteve va'ekue ha'e yvy porāa. Ojopy avi oo mba'emo porāgue anho oĩa, yy renderā yvy ojo'o pyre, uvaty, oliveira-ty ha'e yvyra oata aguā rami e'ŷ ikuai va'e. Ha'e ramo okaru porā okuapy hevyatāmba peve, ikyrapa guive. Iporā va'e re anho okaru, ndeporayvua rupi.

26 — Ha'e rami teĩ nanenhe'ē rendui jepi, nderovai guive opu'ã okuapy. Ndea katy okupe rive oguerova, ha'e profeta kuery ndevy pe ju ha'e kuery ojevy aguā re ijayvu ramo ojuka. Ha'e rami vy opa marā rei ijayvu okuapy nderovai.

27 Ha'e nunga rupi imoingo axyarā kuery po py remboaxa ramo ombojexavai ete imbokuapy. Ha'e ramo ojexavai ma vy mae ojapukai okuapy ndevy. Ha'e rā yva py reĩa gui rendu. Ha'e rami vy ndee nhomboaxya opa e'ŷ va'e vy rembou imoingo axy reia kuery po gui ogueraa jepe va'erā.

28 Ha'e ramia gui ikane'ōguapa ma vy nerondenre ojapove ju okuapy mba'emo vai. Ha'e ramo remboaxa ju hovaigua kuery po py ipo'aka aguā. Ha'e rami rā ha'e kuery ojeko rerova vy ojapukai ju okuapy ndevy. Ha'e ramo yva py reĩa gui rendu vy ndeporayvua rupi reraa jepe kuerei.

29 Ha'e kuery pe ndeayvu jepi teĩ lei reja va'ekue rupi ikuai ju aguā. Ha'e rami teĩ ha'e kuery onhemboyvate rei vy noendu potai rejapo uka va'e. Ha'e rami vy ojejavvy tema okuapy ndeayvu rovai rupi, ha'e va'e rupi jaiko vy jaikove 'rā teĩ. Inhakā ratā vy okupe rive oguerova ndea katy. Onhemoakā ratā vy ndojapyxaka potai.

30 Mbovy ma'etŷ re rei e'ŷ reropo'aka vy ha'e kuery rovai ndeayvu Nenhe'ē rupi, profeta kuery pe ndeayvu remombe'u uka vy. Ha'e rami teĩ ndojapyxakaxei ae okuapy. Ha'e rami rā remboaxa amboae yvy regua kuery po py.

31 Ha'e rami teĩ Oreruete, ndeporayvua opa e'ŷ va'e rupi vy neremombai neĩ nderejai, ndeporayvu ha'e renhomboaxy va'e vy.

³²— Ha'e nunga rupi aŷ Oreruete, ndeyvate ete ha'e ndepo'akapa va'e, okyjevepy guive reiko. Ndereve guarã rejapo va'ekue rupi, ha'e nhomboaxya rupi reiko va'e vy "Mba'e'ŷ" 'ere eme rojexavaia ou va'ekue pe. Ha'e nunga ma ore kuery re, oreruvixa, yvatekueve, oreregua sacerdote ha'e profeta kuery, oreramoĩ kuery ha'e ndevygua kuery ha'e javi re ou va'ekue, Assíria pygua huvixa kuery ou guive aŷ peve.

³³Ha'e nunga ha'e javi orere ou teĩ ndee ma ha'evea rami orererekro. Ndee ma ojeroviapy reiko, ha'e rã ore ma ojeroviapy e'ŷ orekuai.

³⁴Oreruvixa kuery, yvatekueve, sacerdote ha'e oreramoĩ kuery voi ojee nomoĩ ndeguigua lei rupi ikuai aguã, noendu potai guive rejapo uka va'ekue re, ha'e kuery rovai ndeayvu teĩ.

³⁵Mba'eta ha'e kuery ma guetã py ikuiai py, opa mba'e reme'ẽ va'ekue oguereko teĩ, yvy tuvixa ha'e iporã va'e ikuai aguã reme'ẽ va'ekue re ikuai teĩ ndevy pe ma ha'e kuery nda'ikuai, ndojeko rerovai guive mba'emo vai ojapoa gui.

³⁶Ne'exa, aŷ ma nhoembiguai orekuai. Yvy oreramoĩ kuery mba'emo aju re okaru porã aguã reme'ẽ va'ekue re ae orekuai teĩ ha'e py voi nhoembiguai orekuai.

³⁷Mba'emo aju iporãve va'e ma huvixa kuery orere rembopo'aka va'ekue pe remboaxa jepi rojejavypaague káuxa. Ha'e kuery oipotaa rami ae orererekro, orerymba kuery guive. Ha'e rami rã ore kuery rojexavai ete rokuapy — he'i.

Heta va'e kuery lei rupi ikuai aguã ojapo okuapyague

³⁸Ha'e nunga ha'e javi rupi ore kuery rojapo rokuapy lei rupi ju orekuai aguã. Romoĩ atã aguã rombopara imoiny. Ha'e va'e re ma oreruvixa yvatekueve, levita ha'e sacerdote kuery ombopara imoiny guery.

10 ¹Kuaxia re guery ombopara va'ekue ma huvixa Hacalias ra'y Neemias, ha'e Zedequias,

²Seraías, Azarias, Jeremias,

³Pasur, Amarias, Malquias,

⁴Hatus, Sebanias, Maluque,

⁵Harim, Meremote, Obadias,

⁶Daniel, Ginetom, Baruque,

⁷Mesulão, Abias, Miamim,

⁸Maazias, Bilgai ha'e Semaías. Ha'e va'e kuery ma sacerdote ikuai.

⁹Ha'e gui levita kuery ma Azanias ra'y Jesua, ha'e gui Henadade ramymimo kuery Binui, Cadmiel,

¹⁰tyvy kuery reve: Sebanias, Hodias, Quelita, Pelaías, Hanã,

¹¹Mica, Reobe, Hasabias,

¹²Zacur, Serebias, Sebanias,

¹³Hodias, Bani ha'e Beninu.

14 Ha'e gui heta va'e kuery ruvixa ikuai va'e ma Parós, Paate-Moabe,
 Elão, Zatu, Bani,
 15 Buni, Azgade, Bebai,
 16 Adonias, Bigvai, Adim,
 17 Ater, Ezequias, Azur,
 18 Hodias, Hasum, Bezai,
 19 Harife, Anatote, Nebai,
 20 Magpias, Mesulão, Hezir,
 21 Mesezabel, Zadoque, Jadua,
 22 Pelatias, Hanã, Anaías,
 23 Oséias, Hananias, Hassube,
 24 Haloés, Pilha, Sobeque,
 25 Reum, Hasabna, Maaséias,
 26 Aías, Hanã, Anã,
 27 Maluque, Harim ha'e Baaná.

28 Ha'e gui heta va'e kuery mboae, sacerdote ha'e levita kuery, okẽ
 rarõa, oporai va'ety kuery, templo py omba'eapo va'ety, amboae yvy
 regua kuery gui oja'o va'ekue Nhanderuete guigua lei rupi ikuai aguã,
 ha'e gui ha'e kuery ra'yxy, gua'y ha'e guajy kuery reve, oendu kuaa va'e
 ha'e javive ma
 29 guyvy ha'e guyke'y kuery reve ojapo okuapy ha'e rami ikuai aguã.
 Ha'e rami vy huvixa kuery yvatekueve ou vy oura reve ojapo okuapy
 Nhanderuete guigua lei rupi anho ikuai aguã, Nhanderuete rembiguai
 Moisés rupi oikuua uka rire. Ha'e kuery ojee omoī SENHOR Nhanderuete
 ojapo uka va'ekue ojapopa aguã, oipotaa ha'e ijayvuague oeja va'ekue ha'e
 javi;
 30 ha'e gui yvy regua kuery re guajy kuery omomenda e'ŷ aguã, neĩ ha'e
 kuery rajy kuery re ma voi gua'y kuery omomenda e'ŷ aguã;
 31 ha'e gui sábado ára py yvy regua kuery guembiapó e'ŷ vy mba'emo
 aju ovende va'erã ogueru ramo ha'e kuery gui mba'eve ojogua e'ŷ aguã
 sábado ára py, neĩ ára mboae Nhanderuete peguarã omboaxa pyre py ma
 voi; ha'e gui sete ma'etýa re omba'eapoia gui optyu'u aguã, ha'e mba'emo
 oiporuka va'ekue áryve omboekoviave e'ŷ aguã.

32 Ha'e rami ae orerekorã romoī avi ma'etýa nhavõ hatã'i va'e irundy
 grama ipoyikue rome'ë aguã Nhanderuete pegua opy omba'eapo va'e
 kuery peguarã,
 33 ha'e henonde mbojape omoī mbyrã ojapo aguã, mba'emo aju guigua
 ha'e mba'emo oapy pyrã ome'ë jepi aguã, sábado pygurarã, ngaru jaxy
 pyau nhavõ guarã, ngarua ára oa'angaa ague py mba'emo ojapo aguã,
 mba'emo iky'a e'ŷ va'erã ojapo aguã, jejavya re mba'emo ome'ë aguã,
 Israel kuery ojejavya ojao'i uka aguã regua ome'ë aguã, ha'e Nhanderuete
 pegua oo pygurarã mba'emo ojapo aguã.

³⁴Ha'e gui ore kuery regua sacerdote, levita ha'e heta va'e kuery ha'e javi reve roexa rokuapy xortea mava'e pa xakā Nhanderuete pegua opy ogueru aguā roikuaa aguā. Ma'etŷa nhavō, ára oa'angaa ague py porā, peteĩ-teĩ regua orekuia rami vy rogueru aguā xakā SENHOR Nhanderuete pegua altar áry oapy pyrā, lei re oĩa rami vy.

³⁵Ha'e gui ma'etŷa nhavō oremba'ety gui rogueru aguā iporâgueve romono'ō ypy'i va'e, yvyra hi'a va'e gui jypy'igua guive SENHOR pegua opy guarã,

³⁶ha'e jypyguia orera'y oiko va'ekue, orerymba vaka kuery jypy oiko va'ekue guive rome'ẽ aguā lei re ipara oinya rami vy, kavara ha'e vexa'i kuery ha'e rami ae avi jypy oiko va'ekue rogueru aguā Nhanderuete pegua opy, ha'e py sacerdote kuery om̄ba'epo va'e peguarā;

³⁷ha'e gui romoapomo ypy va'ekue, ha'e mba'emo aju jypyguia rome'ẽ avi aguā, opa marâguia yvyra'a gui, vinho ha'e azeite rogueru aguā sacerdote kuery pe Nhanderuete pegua opy. Ha'e gui oremba'ety gui oiko va'ekue guigua dízimo ma levita kuery pegua meme, mba'eta tetā oma'etŷ va'e ikuai va'e ha'e javi rupi ha'e kuery ae ikuai dízimo ojopy aguā rami.

³⁸Sacerdote Arão ramymino va'e oĩ avi 'rã levita kuery dízimo ojopya py. Ha'e rã levita kuery oguerupa 'rã dízimo Nhanderuete pegua opy ja'o mba'emo omoĩ porãaty py.

³⁹Mba'eta ha'e va'e opy ja'o py ae Israel ha'e Levi ramymino kuery ogueru 'rã mba'emo aju ome'ẽ mbyre, vinho ha'e azeite. Mba'eta ha'e py ae 'rã ikuai mba'emo ryru henda iky'a e'ŷ va'e pyguia, sacerdote kuery voi ha'e py ae 'rã om̄ba'epo, okẽ rarõa ha'e oporaei va'ety kuery guive. Ha'e rami vy 'rãe ndorerexarai Nhanderuete pegua oo gui.

Jerusalém py hekoa va'e kuery rery oĩa

11 ¹Heta va'e kuery ruvixa kuery yvatekueve ma Jerusalém tetā py ae ikuai. Ha'e rã amboae kuery ma oexa okuapy xortea ikuai aguā oikuua aguā. Ha'e rami vy dez ikuai va'e-va'e gui peteĩ-teĩ ha'e kuery ogueru 'rã Jerusalém tetā iky'a e'ŷ va'e py ikuai aguā, ha'e rã nove va'e ma amboae tetā rupi 'rã ikuai.

²Heta va'e kuery ima'endu'a porā avakue Jerusalém py hekoa aguā oxoea'i py oo va'ekue re.

³Pova'e ma huvixa kuery oyvy re openaa rupi Jerusalém py ikuai va'e. Ha'e rã Judá regua tetā ikuai va'e rupi ma peteĩ-teĩ guekoia py ae ikuai, guetā rupi ae. Ha'e va'e kuery ma Israel kuery, sacerdote ha'e levita kuery, templo py om̄ba'epo va'ety ha'e Salomão rembiguai ramymino kuery.

⁴Ha'e gui Jerusalém tetā py ae ikuai Judá ha'e Benjamim ramymino kuery va'e regua. Judá kuery va'e regua ma Ataías. Ha'e va'e ma Uzias ra'y, Uzias ma Zacarias ra'y, Zacarias ma Amarias ra'y, Amarias ma Sefatias ra'y, Sefatias ma Maalalel ra'y, Maalalel ma Perez ra'y.

5 Ha'e gui Maaséias ju. Ha'e va'e ma Baruque ra'y, Baruque ma Col-Hozé ra'y, Col-Hozé ma Hazaías ra'y, Hazaías ma Adaías ra'y, Adaías ma

Joiaribe ra'y, Joiaribe ma Zacarias ra'y, Zacarias ma Siló pygua ra'y.

6 Perez ramymino kuery Jerusalém py ikuai va'e ha'e javi vy ma

quatrocentos e sessenta e oito avakue ipy'a guaxukueve.

7 Ha'e gui Benjamim ramymino kuery ma pova'e: Salu ma Mesulão ra'y, Mesulão ma Joede ra'y, Joede ma Pedaías ra'y, Pedaías ma Colaías ra'y,

Colaías ma Maaséias ra'y, Maaséias ma Itiel ra'y, Itiel ma Jesaías ra'y.

8 Ha'e va'e rire jevygua ma Gabai ha'e Salai. Ha'e javi vy novecentos e vinte e oito ikuai.

9 Zicri ra'y Joel ma ha'e kuery re opena va'e. Ha'e va'e rire ju Senua ra'y Judá voi opena avi 'rã tetã re.

10 Ha'e gui sacerdote kuery ma Joiaribe ra'y Jedaías, Jaquim

11 ha'e Seraías. Ha'e va'e ma Hilquias ra'y, Hilquias ma Mesulão ra'y,

Mesulão ma Zadoque ra'y, Zadoque ma Meraiote ra'y,

12 Meraiote ma Aitube ra'y. Ha'e va'e ma Nhanderuete pegua opy re opena va'e.

Guyvy kuery reve mba'emo ojapo okuapy templo py, oitocentos e vinte e dois ikuai. Ha'e gui Adaías ma Jeroão ra'y, Jeroão ma Pelalias ra'y, Pelalias ma Anzi ra'y, Anzi ma Zacarias ra'y, Zacarias ma Pasur ra'y, Pasur ma Malquias ra'y.

13 Tyvy kuery peteĩ-teĩ regua akã ikuai va'e reve ma duzentos e quarenta e dois ikuai. Ha'e gui Amasai ma Azarel ra'y, Azareel ma Azai ra'y, Azai ma Mesilemote ra'y, Mesilemote ma Imer ra'y.

14 Tyvy kuery avakue ipy'a guaxukueve ikuai va'e reve ma cento e vinte e oito ikuai. Ha'e kuery re opena va'e ma Gedolim ra'y Zabdiel.

15 Ha'e gui levita kuery ma Hassube ra'y Semaías. Hassube ma Azricão ra'y, Azricão ma Hasabias ra'y, Hasabias ma Buni ra'y.

16 Sabetai ha'e Jozabade ma levita kuery akã ikuai, Nhanderuete pegua oo roka rupi ombo'epo va'e kuery re opena va'e.

17 Ha'e gui Mica ra'y Matatias. Mica ma Zabdi ra'y, Zabdi ma Asafe

ra'y. Ha'e va'e ma onhembo'e okuapya py jogueroporaei 'rã. Ha'e gui

Baquebuquias ma tyvy ju oiko. Ha'e va'e riregua ma Samua ra'y Abda.

Samua ma Galal ra'y, Galal ma Jedutum ra'y.

18 Levita kuery tetã iky'a e'ŷ va'e py ikuai va'e ha'e javi vy ma duzentos e oitenta e quatro.

19 Ha'e gui okẽ rarõa kuery ma Acube, Talmom ha'e tyvy kuery. Okẽ rarõa kuery ha'e javi vy ma cento e setenta e dois ikuai.

Judá regua tetã ikuai va'e rupi hekoia va'e kuery rery oĩa

20 Ha'e gui Israel kuery mboae, sacerdote ha'e levita kuery mboae voi tetã Judá vyv re ikuai va'e rupi hekoia, peteĩ-teĩ ijyvyrã oeja pyre py.

21 Templo py ombo'epo va'e kuery ma Ofel py ikuai. Ha'e va'e kuery re opena va'e ma Zia ha'e Gispa.

²²Ha'e gui levita kuery Jerusalém py ikuai va'e re opena va'e ma Bani ra'y Uzi. Ha'e gui Bani ma Hasabias ra'y, Hasabias ma Matanias ra'y, Matanias ma Mica ra'y, Mica ma Asafe ra'y kuery Nhanderuete pegua opy oporai vale regua.

²³Mba'eta ha'e kuery ombara'epo aguã re huvixa ae ijayvu, jogueroporaei va'e kuery pe voi oeja avi ko'ẽ nhavõ ojapo aguã.

²⁴Ha'e gui Judá regua Mesezabel ra'y Petaías, Zera ramymino va'e ma huvixa ojapo ukaa rami oiko, heta va'e kuery re openaa ha'e javi rupi.

Tekoa ikuai va'e rupi hekoa va'e kuery rery oĩa

²⁵Ha'e gui amongue Judá ramymino kuery hekoa okuapy imba'ety katyi'i tekaoa ikuai va'e py: Quiriate-Arba ha'e ha'e'i rupi tekaoa ikuai va'e py, Dibom ha'e Jecabzeel ha'e ha'e'i rupi tekaoa ikuai va'e py voi,

²⁶ha'e gui Jesua py, Moladá, Bete-Pelete,

²⁷Hazar-Sual, ha'e gui Berseba ha'e ha'e'i rupi tekaoa ikuai va'e py,

²⁸Ziclague py, ha'e Mecona ha'e ha'e'i rupi tekaoa ikuai va'e py,

²⁹En-Rimom py, Zorá, Jarmute,

³⁰Zanoa, ha'e Adulão, Laquis ha'e Azeca ha'e ha'e'i rupi tekaoa ikuai va'e py. Berseba guive Hinom yvyugua peve ha'e kuery ikuai.

³¹Ha'e gui Benjamim ramymino kuery ma Geba tekaoa py ikuai, Micmás, Aia, Betel ha'e ha'e'i rupi tekaoa ikuai va'e py voi,

³²Anatote, Nobe, Ananias,

³³Hazor, Ramá, Gitaim,

³⁴Hadide, Zeboim, Nebalate,

³⁵Lode, Ono, ha'e gui yvyugua mba'emo apoa kuery ikuia py.

³⁶Ha'e gui levita kuery va'e regua ma Judá ha'e Benjamim re ikuai.

Jerusalém py sacerdote kuery ou va'ekue rery oĩa

12 ¹Pova'e ma sacerdote ha'e levita kuery Sealtiel ra'y Zorobabel reve ojevy ju va'ekue, Jesua reve voi: Seraías, Jeremias, Esdras,

²Amarias, Maluque, Hatus,

³Secanias, Reum, Meremote,

⁴Ido, Ginetoí, Abias,

⁵Miamim, Maadias, Bilga,

⁶Semaías, Joaribe, Jedaías,

⁷Salu, Amoque, Hilquias ha'e Jedaías. Ha'e va'e kuery ma Jesua oĩ jave sacerdote kuery re opena va'ekue, guyvy kuery re voi.

⁸Ha'e levita kuery regua ikuai avi Jesua, Binui, Cadmiel, Serebias, Judá ha'e Matanias. Ha'e va'e ma guyvy kuery reve jogueroporai va'e.

⁹Ha'e va'e kuery yvýry ma tyvy kuery Baquebuquias ha'e Uni ikuai, peteñ-teñ ojapo aguã va'ekue py ae.

¹⁰Ha'e gui Jesua ra'y ma Joaquim, Joaquim ra'y ma Eliasibe, Eliasibe ra'y ma Joiada,

¹¹ Joiada ra'y ma Jônatas, Jônatas ra'y ma Jadua.

¹² Sacerdote Joaquim oĩ jave py sacerdote peteĩ-teĩ regua akã ma povae: Seraías ramymino kuery akã ma Meraías, Jeremias ramymino kuery akã ma Hananias,

¹³ Esdras ramymino kuery akã ma Mesulão, Amarias ramymino kuery akã ma Joanã,

¹⁴ Maluqui ramymino kuery akã ma Jônatas, Sebanias ramymino kuery akã ma José,

¹⁵ Harim ramymino kuery akã ma Adna, Meraiote ramymino kuery akã ma Helcai,

¹⁶ Ido ramymino kuery akã ma Zacarias, Ginetom ramymino kuery akã ma Mesulão,

¹⁷ Abias ramymino kuery akã ma Zicri, Miniamim ha'e Moadias ramymino kuery akã ma Piltai,

¹⁸ Bilga ramymino kuery akã ma Samua, Semaías ramymino kuery akã ma Jônatas,

¹⁹ Joiaribe ramymino kuery akã ma Matenai, Jedaías ramymino kuery akã ma Uzi,

²⁰ Salai ramymino kuery akã ma Calai, Amoque ramymino kuery akã ma Héber,

²¹ Hilquias ramymino kuery akã ma Hasabias, Jedaías ramymino kuery akã ma Natanael.

²² Ha'e gui levita kuery va'e regua Eliasibe oĩ jave py povae kuery rery omboparaa peteĩ-teĩ regua akã ikuai ramo: Joiada, Joanã ha'e Jadua, sacerdote kuery rery omboparaague rami avi, Pérsia pygua huvixarã Dario oĩ peve.

²³ Levi ramymino kuery peteĩ-teĩ regua akã rery omboparaa kuaxia huvixa kuery rekokue oĩa re, Eliasibe ra'y Joanã oĩ peve.

²⁴ Ha'e gui levita kuery va'e regua akã ma Hasabias, Serebias ha'e Cadmiel ra'y Jesua. Ha'e va'e kuery guyvy kuery reve ikuai jogueroporai ha'e ombojerovia aguã Nhanderuete rembiguai Davi oejaague rami vy, jorire rire oporaei aguã rami ikuai.

²⁵ Ha'e okẽ rarõa kuery ma Matanias, Baquebuquias, Obadias, Mesulão, Talmom ha'e Acube. Ha'e va'e kuery okẽ katy'i mba'emo omoĩ porãaty oĩ va'e oarõ avi okuapy.

²⁶ Ha'e va'e kuery ma Jesua ra'y Joaquim, Jozadaque ramymino oĩ jave py ikuai, Neemias huvixa oĩ jave, ha'e Esdras sacerdote ha'e lei re nhombo'e va'ety oĩ jave voi.

Nhanderuete po py tetã kora omboaxa okuapyague

²⁷ Ha'e gui Jerusalém tetã kora Nhanderuete po py omboaxa aguã ma oeka okuapy levita kuery opa rupi ikuaria gui oupa aguã, ov'y'a reve kora omboaxa aguã, mboraei py, hy'a pu, mbaraka ha'e ixã reta va'e py guive.

²⁸Ha'e ramo oporaei va'ety ra'y kuery voi oupa okuapy Jerusalém katy'i oyvy itui va'e gui, netofatita kuery rekoia ikuai va'e gui voi,

²⁹ha'e gui Bete-Gilgal, Geba ha'e Azmavete katy'i vyv itui va'e gui, mba'eta oporaei va'ety kuery ma guekoarā Jerusalém yvýry rupi ae ojou rire.

³⁰Ha'e gui sacerdote kuery ojeky'a'o ukapa okuapy, levita kuery guive. Oiky'a'o avi heta va'e kuery, tetā rokē ha'e kora guive.

³¹Ha'e gui ma xee ajapo Judá pygua huvixa kuery yvatekueve ojeupipa aguā kora áry. Mokoī henda rupi ajapo oporaei va'e kuery ojerojy jogueravy aguā rami. Peteī regua ma kora áry rupi ojerojy aiporu kuaa regua re Yty Renda Rokē katy.

³²Ha'e kuery rakykue rupi ma Hosaías ha'e Judá regua yvatekueve mbytekue oje'oi nhoguenoiny,

³³ha'e gui Azarias, Esdras, Mesulão,

³⁴Judá, Benjamim, Semaías ha'e Jeremias.

³⁵Ha'e gui sacerdote ra'y kuery mimby guaxu revegua oje'oi avi va'e ma Jônatas ra'y Zacarias. Jônatas ma Semaías ra'y, Semaías ma Matanias ra'y, Matanias ma Micaías ra'y, Micaías ma Zetur ra'y, Zetur ma Asafe ra'y.

³⁶Tyvy kuery oje'oi avi va'e ma Semaías, Azareel, Milalai, Gilalai, Maai, Natanael, Judá ha'e Hanani, mba'epu Nhanderuete rembiguai Davi oeja va'ekue revegua. Ha'e kuery renonde ma lei re nhombo'e va'ety Esdras oo oiny.

³⁷Yakā Ryapy Rokē katy oē jogueravy tape pyrō-pyrōa'i Davi rekoague katy oo va'e rupi. Ha'e py ma kora oaxa 'rā ovvy Davi rogue áry rupi Yakā Rokē oī va'e peve, kuaray oua katy.

³⁸Ha'e gui jevygua oporaei va'e kuery ma ha'e kuery rovai katy rupi oje'oi. Heta va'e kuery mboae oje'oi avi kora áry rupi Torre Tatakuá hi'aia guive Kora Ipyve 'ea va'e peve.

³⁹Ha'e gui Efraim regua Rokē guive oaxa jogueravy Okē Yma ha'e Pira Rokē oī va'e áry rupi. Ha'e gui Hananel Torre rupi oaxave vy Cem Torre rupi avi oaxa Vaka Rokē peve. Ha'e gui opytapa Okē Rarōa 'ea va'e py.

⁴⁰Ha'e gui oporaei va'e kuery jovaive rupi gui ou va'ekue opytapa Nhanderuete pegua oo py, xee voi, xereve huvixa kuery mbytekue oje'oi va'ekue guive.

⁴¹Sacerdote kuery Eliaquim, Maaséias, Miniamim, Micaías, Elioenai, Zacarias ha'e Hananias ma mimby guaxu reve oje'oi,

⁴²Maaséias, Semaías, Eleazar, Uzi, Joanā, Malquias, Elão ha'e Ezer guive. Ha'e gui oporaei va'e kuery ma Jezraías ogueroporaei rā oporaei nhendu okuapy.

⁴³Ha'e va'e ára ae avi mymba kuery heta ete oapy vy ome'ẽ okuapy ovvy'a reve, Nhanderuete ombovy'a ete ramo. Kunhague ha'e kunumigue ovvy'apa avi okuapy. Mombyry rupi peve oendua Jerusalém tetā py ovvy'a reve oporaei va'e.

Sacerdote ha'e levita kuery pegua ome'ëa aguã re ijayvuague

⁴⁴Ha'e vale árave omoña avakue templo ropy ja'o mba'emo porágue omoñ poráat y re opena valerã. Ha'e py ma mba'emo ome'ë mbyre, hi'a ypy'i valekue regua iporágueve ha'e dízimo guive omoñ porãa. Ha'e py ae ha'e kuery omonoõ 'rã tetã ikuai vale gui sacerdote ha'e levita kuery peguarã ome'ëa va'erã lei oïa rami vy. Ha'e ramo Judá kuery ov'yapa okuapy ha'e py sacerdote ha'e levita kuery opena ramo.

⁴⁵Mba'eta ha'e kuery omba'eapo 'rã Nguuete pe anho, mba'emo oiky'a'o 'rã guive, oporaei va'e ha'e okẽ rarõa kuery rami ae avi, Davi ha'e ta'y Salomão ojapo ukaague rami vy.

⁴⁶Mba'eta ymave rupi Davi ha'e Asafe oiko jave voi ikuai avi raka'e oporaei va'e kuery re opena va'e, jogueroporaei, ha'e Nhanderuete rerovy'aa kuery re opena va'e.

⁴⁷Ha'e nunga rupi Zorobabel ha'e Neemias oï jave voi Israel kuery pavẽ ome'ë 'rã okuapy jogueroporaei va'e ha'e okẽ rarõa kuery pe ko'ë nhavõ ho'u va'erã. Ha'e kuery ome'ë avi 'rã levita kuery peguarã oipe'a pyre, ha'e gui levita kuery ju 'rã ome'ë Arão ramymino kuery peguarã.

Israel kuery mbyte gui amboae regua oipe'apaa ague

13 ¹Ha'e va'e ára ma heta va'e kuery pe ogueroayvua Moisés ombopara va'ekue. Ha'e va'e re ojou "Amonita ha'e moabita kuery Nhanderuete pegua kuery re nda'evei ae onhemoirû aguã" he'ia oïa,

²mba'eta ha'e va'e kuery ndogueraai raka'e tembi'u ha'e yy Israel kuery ovaexí aguã. Ha'e rami 'rãgue py Balaão pe opaga okuapy Israel kuery rovai ijayvu vai aguã re. Ha'e rami tei ijayvu vaikue 'rãgue py Nhanderuete ojapo ogueroayvu porã aguã rami.^c

³Ha'e va'e lei heta va'e kuery oendu vy Israel kuery mbyte gui oipe'a imondovy amboae regua ha'e javi.

Templo gui Tobias oipe'aa ague

⁴Ha'e va'e e'ý mbove ma sacerdote Eliasibe onhemoirû Tobias kuery re, Nhanderuete pegua opy mba'emo re opena aguã omoña tei.

⁵Ha'e rami vy Tobias pe omboaxa peteí opy ja'o tuvixa va'e mba'emo aju ome'ë mbyre omoñ poráat y va'ekue, ha'e heakuã porã va'e, mba'emo ryru, dízimo mba'emo ra'yí guigua, vinho ha'e azeite guigua omoñ porã aty. Ha'e nunga ma levita kuery peguarã ome'ë ucaa va'ekue, oporaei va'ety, okẽ rarõa ha'e sacerdote kuery peguarã avi.

^c 13.1-2 Balaão rekokue omombe'ua ma jaexa 'rã Deuteronômio 23.3-5 ha'e Números 22-24 py.

6 Ha'e nunga oiko Jerusalém tetā py xee naī jave, mba'eta trinta e dois ma'etý re ma Babilônia pygua huvixa Artaxerxes oī jave py ha'e oīa katy aa rire. Ha'e gui kueve ma rire huvixa pe ajerure Jerusalém py ajevy ju aguã.

7 Ha'e gui mae ma aendu Eliasibe mba'emo vai ojapoague Tobias ombopy'a poräxe vy, mba'eta ixupe omboaxa opy ja'o Nhanderuete pegua oo roka py.

8 Ha'e nunga aendu vy xevai vaipa reve opy ja'o gui amombopa Tobias mba'e rei-rei.

9 Ha'e rami vy opy ja'o ikuai va'e aiky'a'o ukapa vy ha'e py aru rukapa ju tembiporu Nhanderuete pegua opygua, mba'emo aju omeē mbyre, heakuã porã va'e guive.

Levita kuery pegua ome'ea jevyague

10 Ha'e gui aendu avi levita kuery peguarã nome'ēaveia. Ha'e nunga rupi levita ha'e jogueroporaei va'e kuery Nhanderuete pe omba'epo aguã omoī mbyre teī oejapa ma ra'e oje'ovivy peteī-teī guekoá katy.

11 Ha'e rami vy huvixa kuery pe xeayvu vy aipoa'e:

— Mba'e re tu napenavei ri Nhanderuete pegua oo re? — ha'e. Ha'e rami vy levita kuery teīgue ju aru vy amoī ju ojapo aguã va'ekue py.

12 Ha'e ramo Judá regua kuery ha'e javi ogueru ju okuapy dízimo mba'emo ra'yigue guigua omoī poräaty py, vinho ha'e azeite guigua guive.

13 Ha'e gui mba'emo ome'ē mbyre re opena va'erã amoī sacerdote Selemias, kuaxia re omba'epo va'e Zadoque ha'e levita Pedañas. Ha'e kuery pytyvõarã amoī avi Zacur ra'y Hanã, Matanias ramymino va'e. Mba'eta ha'e va'e kuery ma pavẽ oikuaa ojeroviapy memea. Ha'e ramo ha'e kuery pe amboja'o uka tyvy kuery peguarã.

14 Ha'e nunga rupi Xeruete, nema'endu'a ke xere. Embogue eme guive mba'emo ndee Xeruete pegua oo re ajapo poräague, ha'e py omba'epo va'e kuery pe guive.

Sábado ára omboetea jevy aguã re ijayvuague

15 Ha'e va'e jave Judá py aexa avi sábado ára py teī uva onhami va'e, trigo py kavaju ombovoyi heruvy va'e guive. Ha'e gui vinho, uva, figo ha'e opa mba'e rei sábado ára py teī ogueru avi 'rã Jerusalém tetā katy. Ha'e kuery pe xeayvu ete ha'e va'e ára py tembi'u ovende okuapy rã.

16 Ha'e gui Jerusalém py ikuai avi avakue Tiro tetā guigua. Ha'e va'e kuery ma sábado ára teī ogueru 'rã okuapy pira ha'e opa mba'e rei Judá kuery pe ovende va'erã, Jerusalém tetā rupi guive.

17 Ha'e rami vy Judá regua huvixa kuery pe xeayvu vy aipoa'e:

— Mba'e re tu mba'emo vai rive pejapo sábado ára pemongy'aa rupi?

18 Peneramoi kuery ha'e ramigua ojapo rire e'ŷ nda'u nhandere Nhanderuete ombou raka'e opa mba'e vai, kovale tetā re guive? Ha'e ramive ma poxya tuvixave va'e ju pejapo Israel áry ou aguã, sábado ára pemongy'aa py — ha'e.

19 Xeayvu avi Jerusalém kora rokë sábado ára ovaē ta nhavõ ombotya aguã kuarayã ojero'a ramove, ha'e gui sábado ára oaxa e'ŷa ja oipe'aa

jevy e'ŷ aguã. Okẽ py amoĩ avi xerembiguai kuery, sábado ára peteïve ivoyi reveguia omoinge e'ŷ aguã.

²⁰ Ha'e gui ma mokoigue mba'emo vendea ha'e ijoguaa kuery ipytũ okuapy Jerusalém roka rupi.

²¹ Ha'e ramo ha'e kuery pe xeayvu vy aipoa'e:

— Mba'e re tu penepytû rive pekuapy tetã kora yyýry? Ha'ekue rami ju pejapo ramo rombo'a 'rã — ha'e. Ha'e vale rire ma ha'e kuery ndouwei sábado ára py.

²² Ha'e gui levita kuery reve xeayvu kora rokë oiky'a'o ju aguã, ha'e ou vy oarõ aguã, sábado ára iky'a e'ŷ va'e opyta aguã. Ha'e nunga rupi voi Xeruete, nema'endu'a ke xere. Xeperdoa avi opa mba'e py renhomboaxy va'e vy.

Amboae regua re omenda va'ekue pe ijayvuague

²³ Ha'e va'e jave aexa avi Asdode guigua kunhague re judeu kuery omenda va'ekue, Amom ha'e Moabe guigua re guive.

²⁴ Ta'y kuery ma Asdode pygua ayvu py ijayvu vai-vai okuapy, nhande judeu ayvu py nda'ijayvu kuaai, amboae regua ayvu py anho rive.

²⁵ Ha'e nunga rupi ha'e kuery amogeta ete vy xeayvu vai, amondyi ete amongue, ha'e kuery regua'a voi amondoro. Ha'e vy Nhanderuete rery py aura reve aipoa'e:

— Pemomendave eme ta'vy penderajy kuery amboae regua ra'y kuery re. Peruve eme guive ha'e kuery rajy kuery pendera'y kuery ra'yxyrã, neĩ pendera'yxyrã eteve voi.

²⁶ Ha'e nunga py e'ŷ ri ty'y Israel kuery pegua huvixa Salomão ojejavy raka'e? Huvixa ha'e va'e ramigua ete ndoikoi raka'e yyv regua kuery mbovy e'ŷ mbyte rupi, tuuete rembiayvu oiko avi, Nhanderuete ae omoĩ va'ekue huvixarã Israel kuery ha'e javi re opena aguã. Ha'e ramive ma amboae regua kunhague oguerojejav y raka'e.

²⁷ Ha'e gui mba'exa tu roendu ha'e rami ete ha'eve'ŷ va'e pejapoa? Mba'eta Nhanderuete rovai anhetê rupi e'ŷ pendekuai amboae regua kunhague re pemendaa py — ha'e.

²⁸ Ha'e gui ma peteĩ ava sacerdote Joiada ra'y, Eliasibe ramymino va'e ma horonita pygua Sambalate rajy me oiko. Ha'e nunga rupi xee amoxẽ aĩa gui.

²⁹ Xeruete, eikuua pota ha'e kuery re, mba'eta omongy'apa sacerdote ikuiaia regua, sacerdote ha'e levita kuery rekorã reja va'ekue guive.

Neemias joguereko kuua jevyague

³⁰ Ha'e rami py heta va'e kuery aiky'a'opa amboae regua kuery re onhemoirüague gui. Ha'e rami vy amoĩ ju sacerdote ha'e levita kuery peteĩ-teĩ ojapo 'rã va'ekue py omiba'eapo aguã.

³¹ Ha'e gui ára oa'angaague py porã xakã oguerua aguã re xeayvu, ha'e mba'emo aju ypy'i va'ekue regua iporâgueve ome'ea aguã re. Xeruete, nema'endu'a ke xere aiko porã aguã.